

Landsbygd- och infrastrukturdepartementet
Enheten för jordbruk och
livsmedelsföretagande
Diarienummer LI2025/01991

Yttrande remiss - En stärkt hästnäring för företagande, jämställdhet, jämlikhet och folkhälsa, SOU 2025:58

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet har bjudit in Örebro kommun att svara på remissen ”En stärkt hästnäring för företagande, jämställdhet, jämlikhet och folkhälsa, SOU 2025:58”. Förlängd svarstid är beviljad till 17 mars 2026. Örebro kommun lämnar några synpunkter nedan:

Övergripande synpunkter

Örebro kommun ställer sig positiv till att utredningen har genomförts och att den belyser en viktig verksamhet på landsbygden. Utredningen lyfter på ett tydligt sätt fram hur en stärkt hästnäring kan bidra till landsbygdsutveckling genom fler arbetstillfällen på landsbygderna, inte bara genom verksamheterna i sig utan även genom ökad förfrågan på de tjänster och varor som hästverksamheterna är beroende av. Så som exempel ökade möjligheter till rekreation och fritidsaktiviteter på landsbygderna, att öka landsbygders attraktivitet och utgöra en brygga mellan stad och land. Där fler också genom hästintresset kan få en koppling till och förståelse för landsbygden och landsbygdens resurser.

Örebro kommun bekräftar de föreslagna åtgärderna och bedömer att de kan bidra till att uppnå målsättningen om stärkt företagande och ökad sysselsättning i hästnäringen, särskilt på landsbygden, samt att hästsporten ska bli tillgänglig för fler barn och unga.

Hästnäringen bör också betraktas som ett av flera verktyg som bidrar till social hållbarhet, genom att främja gemenskap, välbefinnande och meningsfulla aktiviteter för individer i samhället men också för att främja folkhälsan.

Stärkt företagande, ökad sysselsättning och jämställdhet

Utredningen framhåller hästföretagens betydelse för att upprätthålla öppna landskap och bevara biologisk mångfald, särskilt i en tid då antalet nötkreatur minskar. Örebro kommun anser att detta är ett viktigt exempel på hur flera perspektiv så som miljömässiga, näringspolitiska och landsbygdsrelaterade möts och tillsammans belyser samhällsnyttan. Vidare ser Örebro kommun positivt på att utredningen återkommande lyfter konsekvenser för jämställdhet mellan könen och att utredningen uppmärksammar kvinnors möjlighet att etablera sig i hästnäringen och näringslivet.

Möjligheter för fler att delta i hästverksamhet

Genom att möjliggöra meningsfulla fritidsaktiviteter och engagemang i hästrelaterade verksamheter kan insatserna på ett positivt sätt bidra till att motverka ohälsa, socialt utanförskap och kriminalitet. Ökad fysisk aktivitet och rörelse ger därutöver positiva effekter för folkhälsan och medför också samhällsnyttiga vinster. Det är också bra att utredningen lyfter att en breddning av hästsporten behövs för att fånga såväl fler pojkar som en högre grad av

social och etnisk mångfald samt personer oavsett socioekonomisk bakgrund. Vidare är det positivt att målgruppen med funktionsnedsättningar särskilt lyfts som betydelsefull att sänka trösklarna för.

Det är också bra att utredningen till viss del får med intersektionella perspektiv. Ett medskick blir trots detta att det intersektionella perspektivet skulle kunna stärkas ytterligare genom att det integreras mer konsekvent i utredningens samtliga delar och analyser. En intersektionell analys möjliggör en bättre träffsäkerhet och social hållbarhet för flera olika samhällsgrupper och minskar risken att grupper lämnas utanför.

Specifika synpunkter

Bygglov (s. 229–232)

Ett nytt regelverk för bygglov har precis införts där en total översyn av bygglovsreglerna utfördes. I den tidigare utförda utredningen utreddes såväl undantag för ekonomibyggnader och specifikt ridhus. Bygglovsutredningens slutsatser var att inget särskilt undantag skulle införas för hästverksamheten. Regeringen och Riksdagen beslutade i enlighet med bygglovsutredningens förslag bortsett från vissa mindre justeringar. Örebro kommun instämmer i de slutsatser som Bygglovsutredningen kom fram till, att exempelvis ridhus inte bör undantas från krav på bygglov med hänsyn till den omgivningspåverkan som de medför.

I den här nu aktuella utredningen påvisas att hästverksamheten bör undantas på samma sätt som andra areella näringar. De undantag som finns för ekonomibyggnader för jordbruk, skogsbruk, renkötseln, fisket och vattenbruket är framför allt kopplat till de allmänna intressena som de olika näringarna har, vilka också kommer till uttryck som riksintressen enligt miljöbalken. Hästverksamheten som sådan menar vi har inte samma allmänna intresse och går därför inte att likställas med areella näringar som just har koppling till jordbruk, skogsbruk, renkötseln, fisket eller vattenbruket. Örebro kommun anser därför att definitionen för ekonomibyggnad inte bör utökas så att det också omfattar hästverksamhet som inte är kopplad till jordbruket. Utredning jämför även stall och ridhus med exempelvis maskinhallar och andra byggnader som kan uppföras utan krav på bygglov som ekonomibyggnader och menar att de får samma typ av omgivningspåverkan. Omgivningspåverkan kan förvisso vara lika, men enligt Örebro kommuns bedömning bör hur stort allmänt intresse något har tillmätas stor betydelse vid avvägningen om något kan undantas från krav på bygglov. Särskilt när det avser åtgärder med stor omgivningspåverkan. Medskicket blir därför att jordbruk, skogsbruk och annan liknande näring har ett större allmänt intresse än hästverksamheten som sådan och också en större omgivningspåverkan och bör därför kunna tålas för åtgärder kopplat till de intressena. Som argument för att undanta hästverksamhet från krav på bygglov framförs följdkrav och risken för avslag. Örebro kommun vill förtydliga att de materiella kraven i lagstiftningen gäller oavsett om en åtgärd kräver bygglov eller inte. Detta innebär att kraven på byggnaderna gäller oavsett. Utan en förprövning via bygglov riskerar den som vill bygga ett stall eller ridhus i stället att få riva ned byggnaden i efterhand om det genom tillsyn visar sig att byggnaden inte uppfyller kraven i plan- och bygglagen (PBL). Att få byggnaderna prövade genom bygglov ger i stället den som vill investera och bygga ett stall eller ridhus en trygghet att byggnaden faktiskt uppfyller kraven och får vara på platsen. Utöver att de materiella

kraven finns även krav på såväl dokumentation av projektering och kontroll av byggprojekt i Boverkets nya byggregler. De kraven har med de nya reglerna förtydligats och innebär att oavsett om ett stall eller ridhus kräver bygglov behöver projekteringen och kontrollen dokumenteras. Kraven på dokumentation gäller så att säga oavsett om åtgärden kräver bygglov eller inte.

Det nya regelverket för bygglov trädde i kraft 1 december 2025. Örebro kommun anser att det vore olyckligt att ändra kraven på lovplikt så kort tid efter införandet av den nya lagstiftningen, vars syfte var en total översyn för att få en mer ändamålsenlig lovplikt. Särskilt med hänsyn till att den utredning som ligger till grund för lagändringen utredde just de här frågorna.

Strandskydd (s. 232–233)

Med samma motivering som ovan för bygglov, att de areella näringarna jordbruk, skogsbruk, renskötsel, fiske och vattenbruket har ett större allmänt intresse än hästverksamheten som sådan, anser Örebro kommun att hästverksamhet som inte har koppling till jordbruket inte heller bör omfattas av undantagen för ekonomibyggnader kopplat till strandskydd. Örebro kommun anser att de lätnader som redan införts i kombination med de lätnader som förväntas komma utifrån pågående utredning bör vara tillräckliga och ändamålsenliga även kopplat till hästverksamheten med hänsyn till strandskyddsintressena.

Kommuner och regioner bör ta ett större ansvar för att förbättra möjligheterna att ta sig till hästanläggningar (s. 419–420)

När det handlar om tillgängligheten till hästsporten kommer förslagen i det här avsnittet som berör kommunernas och regionernas arbete med gång- och cykelvägar samt kollektivtrafik utanför tätorter bli av stor vikt för att detta ska kunna tillgodoses.

John Johansson (S)
kommunstyrelsens ordförande